

LANNASKEDE GAMLA KYRKA

Intill gamla vägen mellan Sävsjö och Vetlanda, med röd renässansdekor på fasaden, högt sadeltak och avsaknad av västtorn, ligger Lannaskede gamla kyrka från 1100-talet. Kyrkan är en av de äldsta kyrkorna i det gamla folklandet Njudung. Influenser från samtida slotts- och domkyrkobyggen är påtagliga i både arkitektur och dekormålningar. Baldakinportalen på södra sidan är ett exempel på det.

Redan innanför kyrkporten möts besökaren av ett gravmonument från slutet av 1000-talet, vilket man hittade i delar, inmurat i väggarna och under korgolvet vid restaurering på 1900-talet. Detta tillsammans med en runsten, gravrösen från bronsålder, ett järnåldersgravfält och en källa i närheten visar på platsens betydelse under lång tid och hela miljön utgör ett av våra riksintressen. Gravmonumentet är utformat som en kista med huggna hållar och har både ristade runor, ristad dekor med sammanslingrade djur och stora ristade liksidiga kors på gavlarna.

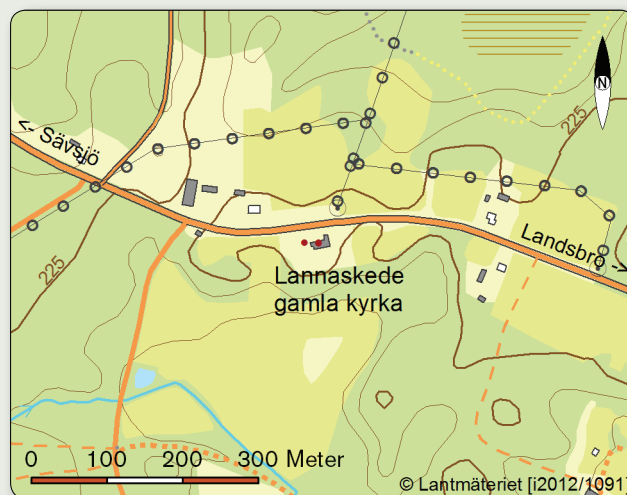
Orgeln på västra läktaren är en av de äldsta i landet som fortfarande är i bruk. Den köptes in från Norra Sandsjö kyrka 1775, men byggdes redan på 1600-talet. Genom åren har den genomgått smärre förändringar, men har kvar sitt klockspel, en s.k. cymbelstjärna, och ljudande fasadpipor.

Övriga målningar och inventarier i kyrkan kom framförallt till kring sekelskiftet 1700, bland annat takmålningarna med akantusblad och medaljonger med bibelmotiv jämte Karl XII:s monogram. Både tak och väggar målades av Johannes Columbus 1702. Bara ett fåtal år tidigare hade träsnidaren Anders Ekeberg kompletterat predikstolen med fler figurer och tillverkat en altarpupsats, också den med riklig akantusornamentik, men skuren i trä.

Med bevarade romanska målningar i koret, interiör starkt präglad av stilidealen under 1600- och 1700-talen, ålderdomlig orgel samt gravmonument från tidigkristen tid är kyrkan väl värd ett besök.

Delar av interiören med orgeln från 1600-talet och väggmålningar från omkring 1700. Foto Jönköpings läns museum.

SMULTRONSTÄLLE 42

HITTA HIT

Lannaskede ligger 12 km öster om Sävsjö och 1,5 km väster om Landsbro. Kör Lv 127 och tag söderut mot Landsbro.

Koordinater:

N 6359428 / E 491953
(SWEREF 99 TM) // N 57°
22' 39,36", E 14° 51' 58,21"
(WGS84)

Kyrkan med portalen sedd från sydost. Foto Jönköpings läns museum.

JÖNKÖPINGS LÄNS
MUSEUM

036-30 18 00 • www.jkpglm.se

SMULTRONSTÄLLEN

Ute i landskapet finns massor att upptäcka! Läns museet presenterar här smakprov på sevärdheter i Jönköpings län med utgångspunkt i kulturmiljöer och kulturarv.

Här finns välkända kulturminnesmärken såsom Habo kyrka och domarringarna i Smålandsstenar, men också mer okända pärlor såsom flottningsslämnarna i Valån och Stengårdshults kyrka. I länet finner vi många spår efter forna tiders människor och verksamheter, allt ifrån slott- och herresäten till övergivna vägbanor och odlingsrösen i skogsmark.

Vår tanke med Smultronställen är att det ska locka till utflykter i kulturlandskapet – där finns vår historia, som tar sig olika uttryck i den fysiska miljön. Det är ett arv värt att uppleva och värna. Under rubriken Smultronställen kommer vi allteftersom fylla på med ännu fler sevärdheter, både för länsbor och långväga besökare. Ju fler som upptäcker dessa pärlor, desto större möjlighet att de bevaras för framtiden.

FAKTA

I Jönköpings län finns över 40 000 registrerade fornlämningar, 87 riksintressanta kulturmiljöer, närmare 130 byggnadsminnen, ungefär 150 kyrkor, 100-talet hembygdsgränder med samlad äldre bebyggelse, ett stort antal industrihistoriska miljöer samt två kulturresevat. Därtill finns också ett stort antal kulturmiljöer med bevarandevärd bebyggelse. En del av dessa kan man få information om via länsstyrelsens och kommunernas hemsidor. Man kan även hitta beskrivningar via de olika hembygdsföreningarnas respektive sidor.

BRA ATT VETA

Tillgängligheten till de olika smultronställena varierar. En del är välskyltade, enkelt tillgängliga och uppfyller krav på parkeringsplatser etc. Andra kräver mer av besökaren, kanske behöver man gå en längre sträcka för att nå sitt mål, ibland är det snarlig skog och väl framme möts man kanske av en trasig skylt (om det ens funnits någon). Platserna bär dock alltid på en spännande och intressant historia.

Notera också att många av de kulturhistoriska byggnaderna är privatägda och endast tillgängliga för exteriör beskådan. Respektera privat tomtmark. Många kyrkor är öppna sommartid. Under andra tider på året brukar man kunna kontakta kyrkvaktmästaren som öppnar upp.

